

Latweefchu Uwise.

Nr. 51. Zettortdeenâ 23schâ Dezember 1837.

Rahds wahrds no tahs sinnas pah
fahribas beedribahm.

Teem, kas sawus tuwakus kâ braktus ihsten mible, firbs preezasees, kad preeksch winneem fahdu labbumu jeb derrigu padohmu atrast un fagahdaht warr, un meera ne paliks, kaleht to, kam tahds wajjadfigs irr, buhs mahzjis jeb pee to labbumu palihdsejis kluht. Dauds no muhsu tuwakeem nihst un wahrgst, tohp apkrabhti, aplaupiti, kauna, trakkunâ un nabbadsibâ eekriht. Zitti wahji un slimmi paleek, ne kas teem palihds, bet dseedinaschanas weeta tohs jo wairak slimmus pataifa, zaur to, kâ wissur, lai tee irr kahsâs, krisfibâs, behrês, jeb zittâ fahdâ dsihrà, tàpatt, frohgâ, tirgû un pilsatâ teem nahwes-sahles gattawas preekschâ rohnahs un daschâ weeta tohs speestin speesch lai dserr, lai dserr. Buhfi saprattis mihtais lassitais kas tahs par nahwes-sahlehm irr, kas dauds no muhsu tuwakeem-brahleem tà nihzina un wahrdsina, bet teem kas to naw saprattuschi fazzischi, winnu wahrds irr: brandwihns nifns elles dsehrens, zilweka wesselibas, gohda un mantas pohstneeks, dumpja un eenaida zehlejs, kas jaw tif dauds gaddus to pasauli jauz un mahna kâ to nelaimi fo tas padarra gan drihf ihdeenâs reds un dsird, bet wehl tohp palauts zilwekem to bruhkeht? — Tas buhtu no zilweku starpas isdelbams, bet wehl to kâ labbu derrigu sahli laisch un dedsina, kâ zilweki to wifâs zetta-mallâs noliktu atrohn un to laudidami par lohpeem un sivehrem pahrwehrschahs. Kurram lassitajam gan ne schausees prahtà ta pasakka fo tas gohdâ peeminams mahzitais, nelais wezzais Stenders, no tahs aitu pahrwehrschanas rakstijis, kurrâ winsch tohs laudis par aifahm, tohs frohdsineekus par sunneem un

tohs fungus par saimneekem eesihme, no kuras to mahzibu dewis: Tâ fahjahs fungeem un laudim fur frohgus oplam ustaifa un laudis lohpfischki dserr. Schi mahziba irr labba, bet wehl ittin zittads un derrigaks padohms pretti to nahwigu dsehreenu atrohnahs tannis grammatinâs fo sau: „Deewa-wahrda mihtotajeem“ fur 2 sehjà 7 saujà 311tâ lappâ stahw rakstijis: Sinnas pahfahribas beedribahm. Tahs effam jau dascheem preekschâ lassijuschi, bet muhsu klausitajeem tahs likkâhs par weenu aufi ee-eet par ohtru iscet, firdi un prahtà ne kas; waina ne tohp dseedeta, slims bijis, slims paleek; sahles ne tiht, fahdas tè to hp dohtas, prohti: atstahjeet brandwihnu, kautschu gan simtu reisu tohp teikts kâ winni tad labbi darrihs un teem labbaki fahsees, bet nè; atsakka: „kam tad brandwihnu dedsina, kad ne grihb lai dserr?“ Tè pagallam, labp padohms wehjà! —

Pehz fahdahm deenahm atnahk par pastu latweeschu drauga lappina no Nihgas, sluddina, kâ tahs sinnas pahfahribas beedribahm ihpâschâ grammatinâ drikketas un Sinder-eelâ tai nammâ fur tahs Latweeschu drauga lappinas isdalla par 12 kapeikeem warra naudas dabbujama. Tahs jau ittin lehtas sahles pretti tahdu leelu slimmibu, fahdas tif lehti ne weenâ apteekf dabbuhs, fo teem wahrguleem warrefim lihds doht, lai pehz to fur dohtu padohmu darra un sawu wesselibu atdabbu, sawu labfahschanu wair un sew un zitteem par laimi un preeku pasaulê dsihwo.

Bet pee mums ne warram tahs minnetas grammatinas no Nihgas dabbuht, tapehz luhgtu zeenigam Steffenhagen kungam, Kursemmes grammatu drikketajam, kâ winni arri pee sewim Zelgawâ woi drikketu, woi no Nihgas liktu

pahrwest, ka ikweens kas faruus turwaku mihle un winneem no firde lablalschanu wehle, teem ar schahm grahmatinahm padohmu un paligu us to pasneegtu, skubbinadami un luhgdami lai tee apneimmahs pehz to darriht, pahrbauhidami zil labh un derrigs tas teem buhs. Un tad lai paklausfa arridsjan tahm Deewa wahrdu saufschanahm, un lai tahs teem firdi un prahta atskann:

Ue peedserretees ar wihnu (brandwihnu) kas irr negaddiga buhschana. Gewes. 5, 18.

Stipris dsehreens darra trafku galwu. Saf. wahrd. 20, 1.

Tas plihetetais un rihjejs nonihst. Saf. wahrd. 23, 21.

Kas labprahht peedserrahhs ne tohp baggats. Sibr. 19, 1.

Kas kahribu mihle paliks nabbags. Saf. wahrd. 21, 17.

Kad tee grehzineeki (dsehreji) terwi wist, tad ne eij. Saf. wahrd. 1, 10.

Effeet gaddigi un mohdrigi us Deewa luhgschanahm. I Vehr. 4, 8.

To darridams staigasi tawu zekku drohschi un tawa kahja ne peedaufisees. Cal. saf. wahrd. 3, 23.

Vateiziba irr tam ar preeku fakkama kas tahdas sinnas Latweeschu walloda faraklijis, wehl dahrgaku pateizibu dabubhs tur, fur ar fwehteem preekeem, tee isglahbti us to fauks: „Paldeews, tu effi manni mahzjis, un mannu dwehsel isglahbis.“ W — g.

Geraschanas un likkumi kas Schildeem wezzos laikos bijufchas.

Leelus lohpus woi masus putnus kant un ehdeenu wahrht bij pehz teefas wihrischku darbs, tik ween maifi zeppe seewischkas. Submallas ne bij ne mas, bet labbibu fagruhde meeserds. Paschu maifi zeppe ka plahnas karaschas, lai ehdejs warretu weegli laust, ka un zil leelu gabbalu gribbedams. Ehdeenu likke us semmes un paschi arri pee semmes nomettahs ehst, prohti: pakritte us kreisu fahni,

tad us elkoni atspedehs un kahjas sawilke us pakkaku, lai buhtu zitteem arr ruhmes. Ehdoht nasi ne mas ne turreja, tapehz, ka ne kas ne bij ko greest, jo ir patte galla bij fagreesta smalka un dakshinas jeb gappeles weeta teem geldeja sawi peezi pirksti labbaja rohka, un, ja ne bij suppe, bet beefs ehdeens ween, tad irr istikke bes karroteem un kas gribbeja zittadi ehst, tas, ka pats prohti, ne tikke peenemts pulka. Jhstenu maltiti tikween wakkara turreja; ja kas no rihta agri ehde jeb dsehre, to fauze par negausi, par badda kahsi u. t. j. pr. — Bruhtgans nekad pats ne ismekleja fewim bruhti, bet schi leeta notikke pehz wezzaku prahta. Schee farunnajahs un nospreede saweem behrneem draugus un ta daudsreis notikke, ka jaunelias sawu draugu preeksch kashu deenahm ne mas wehl ne pasinne. Kad bij saprezjeti (prohti: norunnahs wezzaku starpa), tad wehl 10 mehneschus palaide, un tad turreja kashas. Pascha kashu deena, bruhtei azzis bij aisfeetas ta, ka wihrs to pirmas ne dabbuja redseht, kamehr jau bij salaulati. Kashes turreja pilnas septinas deenas. — Tannis laikos no skohlaim ne ko ne sinnaja, bet paschi wezzaki mahzija sawus behrnus. Tohs wiffleelakus tizzibas likkumus schee winneem tik dauds reis preekscha fazzija, kamehr tee skaidri un wahrdu pehz wahrda paschi warreja isteift. —

Katram wihrischkin, kas jaw bij 20 gaddus wezs, bij japaleek par karra-wihru un schinni ammatâ, kad fauz, jaklausfa 30 gaddus. Winna karra rihki jeb brunnas bij schee: sohbins ar johstu peejohstis pee swahrkeem, stohps ar bulschu maffu un bultahm, schkehps, preeksch-turramas brunnas us daschadu wihsi taifitas, puff no kohka un puff no dselses, ar ahdu pahrwilktas un ar elji sipri traipitas; leela brunnu zepure no dselses, kruschu brunnas, ka schkeet, no ahdas taifitas un ar blekki skunstigi apkaltas, biffes ar dselsu plahthu stihgahm bij pahrwilktas. Wirfneekem bij ihpaschi brunnu nesseji, kas sohbinu un zittas brunnas, bet itt ihpaschi preeksch-turramas brunnas papreekschu nesse. Schis arri bija ka galwineeks pahr sawa kunga dsihwibu

un ja wünsch bes lunga mahjäs pahnahze, tad tiffe sohdihts ar nahwi. —

Ja karsch zehlehs, tad tee, kam pahr to bij jastinn, kahpe us kalneem un tur karrogus uszehlfuschi, trummeteja, kleebsse un sauze ar stipru balü ka wiffi, kam bij ja-eet karrä, sa-pulzinatohs. Tad, eekam sahze kautes, karrä-preesteris woi karrä-waddons turreja ihfu rinnu us wiffu pulä, to eedrohschinah, un tad ar leelu brehfschanu un trummeteschanu mettehs eenaidneekem wirsü, bet ne mas pehz kahrta; jo katris krehje tur, kur pascham patifke! un nokahwe to, kas tuhwal gad-dijahs, un dsinnahs pakkat eenaidneekem ja schee mukke. Tad nu, ja uswarreja, pree-steri atkal trummeteja un laudis atgreesehs at-pakkat un nehmehs laupihst nokautu eenaidneeku karrä-leetas un mantas.

Zittus no scheem eeraddumeem Echihdi wehl lihds scho paschu deenu zeeni. —

A. L.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Palangas pagasta teefas wiffi tee, kam kah-das taisnas prassifchanas pee ta Palangas fainneeka Mahrtn Stuguttis buhtu, usaizinati, pee saudeschana-s sawas teefas lihds 18tu Janwar 1838 pee schihis teefas peeteiktees, talabb ka ta peemineta fainneeka manta muishas un magafihnes parradu labbad uhrupé tiks pahrhohti. Palangas pagasta teefa, 18tä Dezember 1837. 3

(S. W.) Nikolas Kischke, pagasta wezzakais.

(Nr. 180.) C. Edon, pagasta teefas ffrihweris.

No Linder pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta Linder fainneeka Maurinu Andrija Lihjht, pahr kurra mantu parradu dehl konfurse nospreesta, zaur scho usaizinati, lihds 4tu Webruar 1838 pee Linder pagasta teefas peeteiktees, jo wehla neweens wairs ne taps klausihst. Linder pagasta teefa, 9tä Dezember 1837. 2

††† Mahrtn Rosenstrauch, peefehdetais.
(Nr. 126.) C. Grünthal, pagasta teefas ffrihweris.

No Keel-Fluzes pagasta teefas teef tas, kam pul-fis sirg, kalli ratti, eefsch kurreem 2 tulschi maifi un 3 masas tullites, suddufchi buhtu, un kas no

kahda sagta meschä eebehgoht us Luffumes leelzetta ne tabt no ta pee Keel-Fluzes peederriga Martu kroh-ga atstahiti tappe, usaizinhst, lihds 5tu Janwar 1838, ar taisnahm parahdischanahm ka tas sirg un tahs leetas winnam peederr, scheid peeteiktees un prett barroschanas atlibhsinashanu prettim nemt; zit-tadi schis sirg un tahs leetas pagasta lahdei par labbu uhrupé tiks pahrhohti. Keel-Fluzes pagasta teefa, 3schä Dezember 1837. 2

††† Mikkel Markewis, pagasta wez-zakais.

(Nr. 169.) C. Schabert, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchana-s pee ta Schibbesmuishas (Alexanderhof) fain-neeka Sarru Gebberta buhtu, pahr kurra mantu nespeshchanas un parradu dehl konfurse spreesta, tohp usaizinati, 5tä Webruar 1838 scheid peeteiktees, jo wehla neweens wairs ne taps klausihst un buhs muhschigi kluffu jazeesch. Krohna Behrsmuishas pagasta teefa, 11tä Dezember 1837.

(L. S.) J. Gauratneek, peefehdetais.

(Nr. 754.) Heinrich Müller, teefas ffrihwera paligs.

No Linder pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta Linder fainneeka Desuitneeka Denu Mahrtna Drikamanna, pahr kurra mantu parradu dehl kon-furse nospreesta, usaizinati, lihds 22tru Janwar 1838 scheid peeteiktees, jo wehla neweens wairs ne taps klausihst. Linder pagasta teefa, 25tä Nowem-ber 1837. 1

(Nr. 116.) Mahrtn Golowin, pagasta wezzakais.

C. Grünthal, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee tahs atlikfushas mantas, ta nonnurfuscha Wiffes fainneeka Strautrempu Ehrnesta Strautneeka buhtu, tohp usaizinati, diwu mehneschu starpä, prohti: lihds 5tu Webruar 1838 ar sawahm prassifchanahm pee Wiffes pagasta teefas peeteiktees. Wiffes pagasta teefa, 5tä Dezember 1837. 1

(L. S.) ††† Jurre Jaunsem, pagasta wez-zakais.

(Nr. 69.) A. Haertel, pagasta teefas ffrihweris.

No Pohperwahles-Lubbes pagasta teefas teef zaur scho sinnamu darrihts, ka no Jurgeem 1838 neweens pagasta lohjelis wairs ne tiks ar galwas-grahmatu us deenestu islaists, ischkirrami tee, kas us rekruf-schu-pelnishanu, jeb jaw ispirkti rekrufsch, kam ta winneem no pagasta lahdes leeneta nauda irr jaais-

maksa, bet us nahkoscheem Furgeem woi pee arraju
 kahrtas schinni nowadâ atpakkal janahf, jeb zittôs
 pagastôs ar mehleru = sîhmi japahrnahf, un par scho
 tahs waijadfigas apgalwoschanas pee laika jaapghada.
 Pohperwahles = Lubbas pagasta teefa, 27tâ No-
 wember 1837.

† † † Janne Grassmann, pagasta wez-
 zakais.

(Nr. 346.) U. Neumann, pagasta teefas krichweris.

Wissi tee kam kahdas taifnas parradu prassichanas
 pee ta Kreiesmuischas fainneeka Wuhdu Kahra buh-
 tu, pahr kurra mantu nespehschanas un parradu deht

konkurse spreesta, tohp usajinati, 29tâ Janwar
 1838 schein peeteiftees, jo wehlat neweens wairt
 ne taps klausihst un buhs muhschigi tad klusu jazeesch.

Krohna Behrsmuischas pagasta teefa, 4tâ Dezem-
 ber 1837.

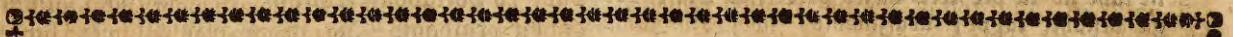
(L. S.) J. Bruhm, peefschetais.
 (Nr. 731.) H. Müller, teefas krichwera paligs.

Zittas fluddinaschanas.

Krohna Wallgahles muischâ irr mohbereschana no
 80 lihds 100 flauzamaun gohwim us arrenti jeb us
 rehkinumu dabujama. Kam patiktu schohs lohpus
 us arrenti nemt, lai pee muischas waldischanas pee-
 teizahs.

S i n n a.

Zeem, kam patihkams buhtu, schahs Latweeschu Awises ir turpmaf lassihst, schein tohp
 sinnamu darrihts, ka tahs arri nahkoschâ 1838tâ gaddâ tohp rakstitas. Maksa, apstelleschana
 un wiffas zittas lectas paliks kâ preeschlaikâ, bet kâ warretu sinnaht, zif awischu lappas
 buhs list rakstôs eespeest, tad ikkats gohbdigs lassitais tohp luhgt, Esteffenhagen kungam pee
 laika to usdoht, kâ tas pirzeju wahrduus un naudu warretu falassihst. Jo tee, kas wehlati
 schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par launu nemt, kad tee tohs pirmajus nummerus ne
 dabuhhs lihds.

Naudas, labbibas un prezzu tirus us plazzi. Nihgâ tanni 13tâ Dezember 1837.

	Subraba nauda.		Subraba nauda.
	Rb. Rp.		Rb. Rp.
3 rubli 56 kap. papihru naudas gelbeja	I —	I pohds kaneppu . . . . . tappe makfahs ar	— 80
5 — papihru naudas	I 38	I — linnu labbakas furtes — —	2 —
I jauns dahlberis	I 32	I — — flittakas furtes — —	I 80
I puhrs rudsu . . . . . tappe makfahs ar	I 15	I — tabaka	— 65
I — kweeschu	I 80	I — bselses	— 75
I — meeschu	I —	I — sweesta	I 90
I — meeschu = putrainu — — —	I 40	I muzzu filku, preeschu muzzâ — —	5 30
I — auflu	— 55	I — — wihschnu muzzâ — —	5 50
I — kweeschu = miltu	2 40	I — farkanas fahls	6 —
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	I 50	I — rupjas leddainas fahls — —	5 —
I — rupju rudsu = miltu — — —	I 25	I — rupjas baltas fahls — —	4 75
I — sirnu	I 50	I — smalkas fahls	4 30
I — linnu = sehklas	2 50		
I — kaneppu = sehklas	I 20	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu wecnâ maksâ.	
I — sinmennu	5 —		

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofraht von Braunschweig, grahn pahrhokotais.
 No. 513.